

„Nejhůř je na tom český průmysl. Pokud chce Evropa dál fungovat, musí jít i proti Green Dealu“

- CZ24 News | 10. října 2022

ČESKO: Česká vláda potvrdila cenové stropy na elektřinu i plyn pro domácnosti, částečné úlevy se dočkají i menší firmy. Obrovská tíha rychle narůstajících nákladů na energie ale dál dopadá na tuzemský průmysl. Následky tak pro českou ekonomiku, jakožto jednu z nejprůmyslovějších, mohou být fatální. Do konce roku skončí fixované ceny plynu i elektřiny dvěma třetinám českých firem, pokud se do té doby nenajde celoevropské systémové řešení a ceny na trhu se nesrazí, velké podniky to nepřežijí, říká v rozhovoru pro Echo24 šéf Svazu průmyslu a dopravy Jaroslav Hanák.

Důrazně upozorňujete, že energetická situace je pro český průmysl kritická a že pokud nepřijde nějaké celoevropské razantní řešení, které ceny energií srazí, velké podniky nepřežijí.

Energetická situace a výše cen opravdu silně kritické jsou. Vláda přijala opatření pro domácnosti, což je asi správné. Stejně tak pro některé malé a střední firmy. Ale ty největší průmyslové podniky, které vysokými cenami nejvíce trpí, neví, co bude dál.

Jakých podniků se tedy zastropované ceny budou týkat?

Potvrdilo se, že nižší ceny energií budou platit v některých veřejných službách, čnapříklad v městské hromadné dopravě, kde je spotřeba elektřiny i zemního plynu značná. Co se týče firem, limit se naštěstí posunul jak pro maloodběratele, tak pro velkoodběratele. U plynu se nakonec bude zastropování týkat i firem se spotřebou 4200 MWh ročně, původně měl být limit jen 630 MWh. To by řadě podnikatelů mohlo pomoci.

A ty největší podniky? Jakou pomoc by potřebovaly?

Tam je to řešení naznačeno opravdu velmi nepatrně. Zatím mohou počítat jen s penězi z Dočasného krizového rámce, ten však platí pouze pro letošní rok a jeho objem je 30 miliard korun. Premiéru Fialovi jsem ale udával příklad třeba Třineckých železáren, kde náklady na elektřinu vzrostly o pět miliard, to jsou obrovské prostředky. Prostředky z krizového rámce jsou nedostačující. Je nutné ho prodloužit o celý příští rok. A navíc, bez zmiňovaného celoevropského řešení těžko můžeme dojít k účinným řešením národním.

Celoevropským řešením máte na mysli zastropování ceny plynu?

Je nutná celková změna stávajícího mechanismu energetického trhu. Něco se musí udělat s emisními povolenkami, ať už jich více vpustit do oběhu nebo například firmám na rok platby za povolenky odpustit. Také by mělo dojít k oddělení plynu z cenotvorby elektřiny a ano, mít odvahu zastropovat ceny plynu na unijní úrovni.

Podle aktuálních slov šéfky Evropské komise je jak zavedení stropu na plyn využíváný k výrobě elektřiny, tak i obecnější zastropování ceny plynu stále ve hře. Alespoň do doby, než by měl být spuštěný nový mechanismus pro stanovování cen na unijním trhu.

Ano, zástupci komise tvrdí, že se na tom pracuje. Věřím, že na dalším mimořádném summitu k energetice se ta debata významně posune. Česká republika tam musí být extrémně aktivní. Jsme nejprůmyslovější zemí Evropy, na to je nutné myslet.

Jak říkáte, jsme velmi průmyslová země a do toho máme jedny z nejvyšších cen energií v EU. Platí tedy ta teze, že náš průmysl je na tom asi nejhůře z celé Evropy?

Já jsem o tom přesvědčen. Velká průmyslová ekonomika je také ta německá, ovšem to je extrémně bohatá ekonomika. Všichni musíme dodržovat nějaká pravidla soutěže, která jsou uvnitř unie, a myslím, že žádná země, ani bohatá, by je neměla vůči ostatním zneužívat. Potom by totiž konkurenceschopnost firem uvnitř EU, ale i navenek, byla velmi špatná (*německá vláda chce na zmírnění dopadů vysokých cen energií vynaložit až 200 miliard eur, což může znevýhodnit ostatní země EU, pozn. red.*)

Je pravdou, že do mnohem horší situace se podniky dostanou až příští rok, protože to teprve většině z nich skončí fixované ceny elektřiny a plynu?

Je to tak. Do konce letošního roku mají podle našich informací zafixované ceny dvě třetiny firem, od nového roku to bude jen pětina. A není to proto, že by byly neschopné nebo si výhodné nabídky včas nezařídily. Dodavatelé jim zkrátka nedají šanci ceny fixovat, v tomto cenovém stavu je to pro ně příliš rizikové.

Veřejně se nyní hodně zmiňoval případ kolínské Draslovky, která přesune část výroby do USA, kde se náklady na energie budou pohybovat na zcela jiných, nižších hodnotách. Když se ceny energií nesrazí, bude tohle nová realita pro velkou část průmyslu?

Zcela jistě to může nastat. Jak jsem říkal, do konce roku to ještě firmy budou zvládat, kritický zlom přijde v lednu 2023. Jako životní optimista musím věřit, že to celoevropské systémové řešení se najde. Pokud chce Evropa dál fungovat, musí ho najít, i když to třeba bude částečně proti prosazovanému Green Dealu, i když to budou mimořádná opatření v mimořádné době. Přijít musí.

[ZDROJ](#)